

8. Різун В.Б. Жуки-гуруни (*Coleoptera, Carabidae*) природного заповідника "Горгани" // Наукові записки Державного природознавчого музею. – Львів, 2002. – № 17. – С. 63–80.
9. Різун В.Б. Обзор жужелиц фауны Западного Волыно-Подолья // Фауна и экология полевных беспозвоночных Волыно-Подолья и прилегающих территорий. – К.: Наукова думка, 2003 – (in litt).
10. Різун В.Б. Туруни Українських Карпат. – Львів, 2003 – 207 с.
11. Різун В.Б. Угрупування жуків-гурунів (*Coleoptera, Carabidae*) лібров Західного Поділля // Наукові записки Державного природознавчого музею. – Львів, 2004. – № 20. – С. 123–132.
12. Різун В.Б., Храпов Д.С. До вивчення турунів (*Coleoptera, Carabidae*) Львова (Сихівський та Винниківський лісопарки) // Наукові записки Державного природознавчого музею. – Львів, 2001. – № 16. – С. 103–108.
13. Csiki E. Die Käferfauna des Karpathen-Beckens. Allgemeiner Teil und *Caraboidea*. Budapest, 1946. – № 1. – 798 p
14. Freude H., Harde K.W., Lohse G.A. Die Käfer Mitteleuropas. Adepaga I. – Krefeld: Goeck & Evers Verlag, 1976. – № 2. – 302 p.
15. Hůrka K. Carabidae of the Czech and Slovak Republics. – Zlin: Kabourek, 1996. – 565 s.
16. Lazorko W. Eine neue, bisher unbeachtete und schlecht gedeutete Rasse des *Carabus Fabricii* Panz. (*Col. Carabidae*) // Entomologische Arbeiten aus dem Museum G.Frey. – Munchen, 1951. – V 2, № 1. – P. 183–196.
17. Lazorko W. Die koleopterologische Fauna des Berges "Jajce Perehinske" und der Umgebung (Ukraine, Karpathen-Gorgany Kette) // Proc. of Shevshenko Scient. Soc. Math. Phys. and med. Section. – 1953. – P. 24–28.
18. Łomnicki M. Chrząszcze zebrane w okolicy Stanisławowa // Sprawozdanie Komisji Fizyograficznej. – Kraków, 1875. – № 9. – S. 154–182.
19. Łomnicki M. Chrząszcze zebrane w górach Solotwińskich // Sprawozdanie Komisji Fizyograficznej. – Kraków, 1880. – № 14. – S. 3–12.
20. Łomnicki M. Sprawozdanie z wycieczki entomologicznej w góry Stryjskie podjętej w r. 1880 // Łomnicki M. Chrząszcze zebrane w górach Solotwińskich // Sprawozdanie Komisji Fizyograficznej. – Kraków, 1882. – № 16. – S. 240–254.

Specific composition of ground beetles (Carabidae) of the reservation "Kozakova dolyna" was explored. On the basis of the detailed research of carabid communities of trial areas in explored territories the multilateral analysis of Carabidae fauna is given. 63 species of carabid beetles are identified to 33 genera. New for Carabidae fauna of the reservation "Kozakova dolyna" 17 species appeared. The finds of M. Łomnicki were also confirmed for 9 species.

Key words: *Carabidae, Coleoptera, Carabidae fauna, reservation "Kozakova dolyna".*

УДК 595.773.1
ББК 28.6 III 83

Віктор Шпарик, Артур Сіренко

ДО ФАУНИ СИРФІД (*DIPTERA, SYRPHIDAE*) ПІВНІЧНО-СХІДНОЇ ЧАСТИНИ УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ

*Наведено результати досліджень фауни сирфід (*Syrphidae, Diptera, Insecta*) Івано-Франківської області 2000–2006 рр. Дослідження проводились як у гірських, так і передгірських стаціонарах. Виявлено наявність 108 видів сирфід, серед них 3 види нових для фауни України, 15 видів нових для фауни Карпат.*

Ключові слова: *Syrphidae, Diptera, Insecta.*

Вступ

Сирфіди, або *дзюрчалки* (*Diptera, Insecta*) – одна з найбільш численних родин *круглошовних двокрилих* (*Diptera, Cyclorrhapha*). У фауні колишнього СРСР відомо приблизно 1100 видів *сирфід* (Виолович, 1983), із них у європейській частині – біля 430 видів (Зими́на, 1980), але вже на даний час тільки на території Росії знайдено більше 1000 видів (Кузнєцов, Кузнєцова, 1999; Му́тин, Баркалов, 1999). У Палсарктиці виявлено біля 1800 видів, а у світовій фауні – приблизно 6000. Для України є уривчасті й розрізнені дані. Очевидно, на її території водяться не менше 350-400 видів *дзюрчалок* (Штакельберг, 1970; Аникина, 1973, 1980; Зими́на 1980, 1993; Леженина, 1993; Попов, 1994, 1998; Попов, Усова, Абалешева, 2002 та інші).

Сирфіди відіграють значну роль у наземних і водних екосистемах від тундри до тропіків завдяки великій чисельності й різноманітним трофічним зв'язкам. Імаго більшості видів – нектаро- й нолінофаги, відомі як запилювачі багатьох видів квіткових рослин. Трофічні зв'язки личинок різноманітні – серед них є хижаки, фітофаги й сапрофаги. Личинки розвиваються на листках, у стеблах і корінні рослин, галах, утворених іншими організмами, підстилиці, грибах, екскрементах, гнилій деревині, гніздах суспільних перетинчатокрилих, ірисних водеймах і т. д. Личинки деяких видів шкодять сільськогосподарським та декоративним рослинам (*Eumerus, Merodon*). Серед сирфід є декілька гемісипантропних видів, імаго яких несуть певне санітарно-епідеміологічне значення як механічні переносники збудників інфекційних захворювань. Личинки цих видів можуть викликати випадкові міази кишківника людини й домашніх тварин. Перспективно застосовувати сирфід у технології загилення культурних рослин, у біологічній боротьбі зі шкідниками с-г. культур (особливо з попелицями) і деякими бур'янами, біологічній очистці стічних вод, переробці відходів с-г. виробництва у протеїн для худоби. Багато видів можуть служити індикаторами рівня антропогенного навантаження на природні екосистеми.

Сирфіди є однією з найбільш вивчених груп комах, але до цього часу подослідженою залишається велика кількість регіональних фаун, а також особливості екології та розвитку окремих видів.

Дослідження фауни сирфід Українських Карпат розпочались у кінці ХІХ століття і тривали до 70-х рр. ХХ століття (Nowicki, 1870 – цит. за Анікіною, 1973; Thalhammer, 1900; von Oldenberg, 1916; Ремм, 1959; Анікіна, 1964, 1965, 1966, 1970, 1971а, 1971б, 1972, 1973, 1980; Кривошенина, Мамаєв, 1967; Зими́на, 1968а; Штакельберг, 1970). Для цього регіону виявлено 250 видів (Аникина, 1980), для Прикарпаття зазначається приблизно 100 видів дзюрчалок (Аникина, 1972). Тому видовий склад сирфід східних Карпат потребує серйозних доопрацювань, особливо це стосується фауни сирфід рівнинної частини Прикарпаття.

Матеріали й методи

Основою для написання даної статті послужив матеріал, зібраний автором та іншими колекторами в сезони лету впродовж 2000 – 2006 рр. Вибірки та польові дослідження проводились у різних стаціонарах Івано-Франківської області:

1) дол. р. Зубрівка, ур. “Ельми”, 800 м н. р. м.; 2) с. Гута (витоки р. Бистриця); 3) пол. Погар, г. Ігровець; 4) с. Шибелс, Верхов. р-н; 5) ур. Женець, с. Татарів; 6) урочище “Альбін” (верхів’я р. Чорний Черемош); 7) м. Яремча, р. Жонка; 8) зак. “Козакова долина”; 9) с. Волосів, Надвірнян. р-н; 10) с. Павливка, Тисмениц. р-н; 11) с. Гвіздець, Колом. р-н; 12) м. Калуш; 13) смт. Манява; 14) м. Івано-Франківськ (різні мікрорайони); 15) г. Чивчин, гір. масив Чивчини та ін.

У нашій роботі вперше проведена ревізія фауни сирфід рівнинної і окремих гірських частин східного мегасхилу Українських Карпат, поланий список видів за сучасною класифікацією.

Результати й обговорення

За даними наших досліджень, фауна сирфід північно-східного макросхилу Українських Карпат містить 108 видів дзюрчалок, 48 родів, 14 триб, 4 палеарктичні підродини. Найбільш багата видами підродина *Eristalinae* – 66 видів (61,1%), *Syrphinae* – 37 видів (34,2%), *Pipizinae* – 3 види (2,8%), *Microdontinae* – 2 (1,8%). Усього було опрацьовано 1399 екземплярів сирфід, із них 801 ♂♂ і 598 ♀♀. Найбільшою кількістю опрацьованих екземплярів представлені підродини *Eristalinae* (852 екз.), *Syrphinae* відрізняється майже вдвічі меншою кількістю екземплярів (481 екз.). *Pipizinae* і *Microdontinae* представлені незначною кількістю екземплярів. Таке співвідношення характерне для сирфідофаун Палеарктики, Україна не є винятком (Леженина, 1990а, Попов, 1994).

Нижче ми наводимо повний список видів сирфід, зареєстрованих на дослідженій території:

Ряд *Diptera* – надродина *Syrphoidea* – родина *Syrphidae*

I. Підродина SYRPHINAE

триба SYRPHINI

рід *Dasysyrphus* Enderlein, 1938

1. *Dasysyrphus tricinctus* (Fallen, 1817)

2. *Dasysyrphus venustus* (Meigen, 1822)

рід *Didea* Macquart, 1834

3. *Didea intermedia* (Loew, 1854)

рід *Epistrophe* Walker, 1852

4. *Epistrophe eligans* (Harris, [1780])

5. *Epistrophe grossulariae* (Meigen, 1822)

6. *Epistrophe melanostoma* (Zetterstedt, 1843)
7. *Epistrophe melanostomoides* (Strobl, 1880)
рід *Episyrphus* Matsumura & Adachi, 1917
8. *Episyrphus balteatus* (De Geer, 1776)
рід *Eriozona* Shinner, 1860
9. *Eriozona sirphoides* (Fallen, 1817)
рід *Ischyrosyrphus* Bigod, 1882
10. *Ischyrosyrphus glaucius* (Linnaeus, 1758)
11. *Ischyrosyrphus laternarius* (Müller, 1776)
рід *Leucozonia*, Schiner, 1860
12. *Leucozonia lucorum* (Linnaeus, 1758)
рід *Megasyrphus*, Dušek et Laska, 1967
13. *Megasyrphus annulipes* (Zetterstedt, 1838)
рід *Eupeodes* Osten Sacken, 1877
(підрід *Metasyrphus* Matsumura, 1917)
14. *Eupeodes* (*Metasyrphus*) *corollae* (Fabricius, 1794)
15. *Eupeodes* (*Metasyrphus*) *lungger* (Meigen, 1822)
рід *Melangyna* Verrall, 1901
(підрід *Melangyna* Verrall, 1901)
16. *Melangyna* (s. str.) *compositarum* (Verrall, 1873)
17. *Melangyna* (s. str.) *umbellatarum* (Fabricius, 1794)
рід *Meliscaeva* Frey, 1946
18. *Meliscaeva cincitella* (Zetterstedt, 1843)
рід *Scaeva* Fabricius, 1805
19. *Scaeva pyrastris* (Linnaeus, 1758)
20. *Scaeva selenitica* (Meigen, 1822)
рід *Sphaerophoria* Le Peletier & Serville, 1828
21. *Sphaerophoria scripta* (Linnaeus, 1758)
22. *Sphaerophoria menthastris* (Linnaeus, 1758)
рід *Syrphus* Fabricius, 1775
23. *Syrphus ribesii* (Linnaeus, 1758)
24. *Syrphus vitripennis* (Meigen, 1822)
рід *Xanthogramma* Schiner, 1860
25. *Xanthogramma citrofasciatum* (De Geer, 1776)
26. *Xanthogramma pedissequum* (Harris, [1776]) (sensu Stackelberg, 1970)

триба *VACCHINI*

- рід *Vaccha* Fabricius, 1805
27. *Vaccha elongata* (Fabricius, 1775)

триба *CHRYSOToXINI*

- рід *Chrysotoxum* Meigen, 1803
28. *Chrysotoxum arcuatum* (Linnaeus, 1758)
 29. *Chrysotoxum bicinctum* (Linnaeus, 1758)

30. *Chrysotoxum fasciolatum* (De Geer, 1776)

31. *Chrysotoxum festivum* (Linnaeus, 1758)

триба *MELANOSTOMATINI*

підтриба *Melanostomina*

рід *Melanostoma* Schiner, 1860

32. *Melanostoma mellinum* (Linnaeus, 1758)

рід *Xanthandrus* Verrall, 1901

33. *Xanthandrus comptus* (Harris, [1780])

підтриба *Platycheirina*

рід *Platycheirus* Le Peletier & Serville, 1828

(підрід *Platycheirus* Le Peletier & Serville, 1828)

34. *Platycheirus* (s. str.) *albimanus* (Fabricius, 1781)

35. *Platycheirus* (s. str.) *scutatus* (Meigen, 1822)

рід *Spazigaster* Rondani, 1843

36. *Spazigaster ambulans* (Fabricius, 1775)

триба *PARAGINI*

рід *Paragus* Latreille, 1804

(підрід *Pandasyopthalmus* Stuckenberg, 1954)

37. *Paragus* (*Pandasyopthalmus*) *tibialis* (Fallen, 1817)

II. Підродина *PIPIZINAE*

триба *PIPIZINI*

рід *Pipiza* Fallen, 1810

38. *Pipiza quadrimaculata* (Panzer, [1804])

рід *Pipizella* Rondani, 1856

39. *Pipizella varipes* (Meigen, 1822)

40. *Pipizella* sp. ?

III. Підродина *CHEILOSIINAE*

триба *CHEILOSIINI*

рід *Cheilosia* Meigen, 1822

41. *Cheilosia aerea* Dufour, 1848

42. *Cheilosia albipila* Meigen, 1838

43. *Cheilosia albitarsis* Meigen, 1822

44. *Cheilosia canicularis* (Panzer, [1801])

45. *Cheilosia fasciata* (Schiner et Egger, 1852)

46. *Cheilosia frontalis* (Loew, 1857)

47. *Cheilosia gigantea* (Zetterstedt, 1838)

48. *Cheilosia illustrata* (Harris, [1780])

49. *Cheilosia impressa* (Loew, 1840)

- 50. *Cheilosia longula* (Zetterstedt, 1838)
- 51. *Cheilosia nasutula* (Becker, 1894)
- 52. *Cheilosia pagana* (Meigen, 1822)
- 53. *Cheilosia scutellata* (Fallen, 1817)
- 54. *Cheilosia vernalis* (Fallen, 1817)
- 55. *Cheilosia vulpina* (Meigen, 1822)
рід *Ferdinandea* Rondani, 1844
- 56. *Ferdinandea cuprea* (Scopoli, 1763)
рід *Rhingia* Scopoli, 1763
- 57. *Rhingia campestris* Meigen, 1822
- 58. *Rhingia rostrata* (Linnaeus, 1758)

триба *VOLUCELLINI*

- рід *Volucella* Geoffroy, 1762
- 59. *Volucella bombylans* (Linnaeus, 1758) [var. *plumata* (De Geer, 1776)]
- 60. *Volucella inanis* (Linnaeus, 1758)
- 61. *Volucella pellucens* (Linnaeus, 1758)
- 62. *Volucella zonaria* (Poda, 1761)

триба *CHRYSOGASTERINI*

підтриба *Chrysogasterina*

- рід *Chrysogaster* Meigen, 1803
- 63. *Chrysogaster solstitialis* (Fallen, 1817)
- 64. *Chrysogaster vuduata* (Linnaeus, 1758)
рід *Orthonevra* Macquart, 1829
(підрід *Riponnensia* Maibach, Goeldlin de Tiefenau & Speight, 1994)
- 65. *Orthonevra (Riponnensia) splendens* (Meigen, 1822)

підтриба *Spheginina*

- рід *Neosascia* Williston, 1886
(підрід *Neosascia* Williston, 1886)
- 66. *Neosascia* (s. str.) *podagrica* (Fabricius, 1775)
рід *Sphegina* Meigen, 1822
(підрід *Sphegina* Meigen, 1822)
- 67. *Sphegina* (s. str.) *clunipes* (Fallen, 1816)

триба *SERICOMYINI*

- рід *Arctophila* Schiner, 1860
- 68. *Arctophila bombiformis* (Fallen, 1810)
- 69. *Arctophila mussitans* (Fabricius, 1776)
рід *Sericomya* Meigen, 1803
- 70. *Sericomya lappona* (Linnaeus, 1758)
- 71. *Sericomya silentis* (Harris, [1776])

триба EUMERINI

рід *Eumerus* Meigen, 1822

72. *Eumerus tuberculatus* (Rondani, 1857)

рід *Merodon* Meigen, 1803

73. *Merodon avidus* (Rossi, 1790)

74. *Merodon equestris* (Fabricius, 1794)

75. *Merodon recurvus* (Strobl, 1898)

триба ERISTALINI

підтриба Eristalina

рід *Eristalinus* Rondani, 1845

(підрід *Lathyrophthalmus* Mik, 1897)

76. *Eristalinus (Lathyrophthalmus) aeneus* (Scopoli, 1763)

рід *Eristalis* Latreille, 1804

(підрід *Cryptoeristalis* Kuznetsov, 1994)

77. *Eristalis (Cryptoeristalis) intricaria* (Linnaeus, 1758)

(підрід *Eoseristalis* Kanervo, 1938)

78. *Eristalis (Eoseristalis) abusiva* Collin, 1931

79. *Eristalis (Eoseristalis) alpina* (Panzer, [1798])

80. *Eristalis (Eoseristalis) arbustorum* (Linnaeus, 1758)

81. *Eristalis (Eoseristalis) jugorum* Egger, 1858

82. *Eristalis (Eoseristalis) lineata* (Harris, [1776])

83. *Eristalis (Eoseristalis) nemorum* (Linnaeus, 1758)

84. *Eristalis (Eoseristalis) oestracea* (Linnaeus, 1758)

85. *Eristalis (Eoseristalis) pertinax* (Scopoli, 1763)

86. *Eristalis (Eoseristalis) pratorum* Meigen, 1822

87. *Eristalis (Eoseristalis) rupium* Fabricius, 1805

88. *Eristalis (Eoseristalis) similis* (Fallen, 1817)

(підрід *Eristalis* Latreille, 1804)

89. *Eristalis* (s. str.) *tenax* (Linnaeus, 1758)

підтриба *Helophilina*

рід *Helophilus* Meigen, 1822

90. *Helophilus affinis* Wahlberg, 1884

91. *Helophilus hybridus* Loew, 1846

92. *Helophilus lapponicus* Wahlberg, 1884

93. *Helophilus pendulus* (Linnaeus, 1758)

94. *Helophilus trivittatus* (Fabricius, 1805)

рід *Myathropa* Rondani, 1845

95. *Myathropa florea* (Linnaeus, 1758)

рід *Parhelophilus* Girschner, 1897

96. *Parhelophilus frutetorum* (Fabricius, 1775)

триба MILESINI

рід *Blera* Bilberg, 1820

97. *Blera fallax* (Linnaeus, 1758)
рід *Brachymyia* Williston, 1882
98. *Brachymyia berberina* (Fabricius, 1805)
рід *Syrirta* Le Peletier et Serville, 1828
99. *Syrirta pipiens* (Linnaeus, 1758)
рід *Temnostoma* Le Peletier et Serville, 1828
100. *Temnostoma bombilans* (Fabricius, 1805)
101. *Temnostoma vespiforme* (Linnaeus, 1758)

триба *XYLOTINI*

- рід *Brachypalpoides* Hippa, 1978
102. *Brachypalpoides lentus* (Meigen, 1822)
рід *Xylota* Meigen, 1822
103. *Xylota jacutorum* Bagatshanova, 1980
104. *Xylota segnis* (Linnaeus, 1758)
105. *Xylota sylvarum* (Linnaeus, 1758)
106. *Xylota triangularis* (Zetterstedt, 1838)

IV. Підродиниця *MICRODONTINAE*

- рід *Microdon* Meigen, 1803
107. *Microdon mutabilis* (Linnaeus, 1758)
108. *Microdon devius* (Linnaeus, 1761)

Уперше для території України вказуються 3 види *дзюрчалок*: *Xylota jacutorum* Bagatshanova, 1980; *Merodon recurvus* (Strobl, 1898); *Cheilosia fasciata* (Schiner et Egger, 1852).

Рід *Merodon* є досить складним для вивчення, тому вчені почали виділяти в межах роду окремі групи за подібністю ознак. Однією з таких є група *ruficornis* (sensu Milankov, Vujić A., Šimić, 2002). Ці автори включають у дану групу такі види, що водяться на Балканському п-ві: *M. armipes*, *M. cymensis*, *M. loewi*, *M. ruficornis* і *M. recurvus*.

Останній вид залишається до цього часу маловідомим. Історія назви *recurvus* викладена Г. Діріксом (Dirickx, 1994). Варієтет *Merodon mucronatus* Rondani, 1857 із пазвою "*recurvus*" був описаний у кінці XIX століття (Strobl, 1898). Пізніше (див. Sack, 1913; Peck, 1988) назва *mucronatus* була зведена, як молодший синонім, до *M. ruficornis*. В. Брадеску (Brădescu, 1986) надав варієтету видовий статус зі зміною назви на *M. strobli* Brădescu, 1986. Під цією пазвою вид фігурував у більш пізніших роботах по фауні Румунії та Сербії. Однак Дірікс показав, що *M. strobli* Brădescu, 1986 не є валідним і відновив попередню назву *M. recurvus* Strobl, 1898.

У процесі дослідження фауни мух-дзюрчалок передгірних районів Прикарпаття вид *M. recurvus* Strobl, 1898 був знайдений у 2004-2005 рр. "Козакова долина": Мельник, Сіренко; с. Г'віздець: Шпарик) в Івано-Франківській

області. Усі місцезнаходження є північними й північно-східними з усіх відомих і дуже змінюють уявлення про ареал даного виду. Сербські автори вважають тип ареалу цього виду карпатсько-балкансько-ендемичним, точніше, *M. recurvus* є європейським (центральноєвропейським) вузькосуббореальним видом і придніпровсько-карпатсько-балканським ендеміком.

Другим видом, новим для фауни України, є *Xylota jacutorum* Bagatshanova, 1980. Види роду *Xylota* – середнього розміру чи відносно великі двокрилі з довгим циліндричним черевцем у самців або з коротким і плоским у самок.

Стосовно екології рід *Xylota* тісно зв'язаний з лісом. Багато видів цього роду часто зустрічаються на стволах дерев, інші – на листі чагарників чи трав'янистих рослин на узліссях і галявинах. Цей факт пов'язаний з тим, що личинки *ксільот* розвиваються у гнилій деревині чи під корою. Ареали більшості видів роду *Xylota* вже давно відомі, але в окремих випадках ці дослідження потребують доопрацювань. Таке твердження доводить наша знахідка *Xylota jacutorum* Bagatshanova, 1980 на теренах Прикарпаття.

Історія дослідження виду *Xylota jacutorum* Bagatshanova, 1980 почалась у 1832 р., коли відомий учений-ентомолог Зеттерстедт вирушив у свою першу експедицію по північній Швеції. 27 липня Зеттерстедт зафіксував копулюючу пару *ксільот*, яких пізніше (в 1838 р.) описав як *Xylota caeruleiventris*. Паралельно з усього зібраного матеріалу був виділений самець *X. caeruleiventris* “var. b”, який дещо відрізнявся від основної форми. Доля варієтету *X. Caeruleiventris* “var. b” вирішилась тільки в 1999 р. Мутін і Гілберт, аналізуючи колекцію Зеттерстедта, звели вид *X. caeruleiventris* “var. b” із пізніше описаним *X. jacutorum* Bagatshanova, 1980.

Xylota jacutorum була описана Багачановою у 1980 р. за екземплярами, відловленими в Кантагаї, 35 км на північний схід від Якутська (правий берег р. Лена). До кінця двадцятого століття *Xylota jacutorum* зафіксували в більшості країнах Західної Європи.

Упродовж літнього льоту 2005 р. нами були проведені вибірки *дзюрчалок* у різних районах Українських Карпат. Аналіз терміналій самців показав, що дані екземпляри належать до виду *Xylota jacutorum* Bagatshanova, 1980. У Карпатах були виявлені три локалітети *Xylota jacutorum*, два з яких на території Івано-Франківської області.

Дана знахідка є першою в Українських Карпатах. Оскільки вид *X. Jacutorum* є бореально-монтанно-неморальним видом, то можна припустити, що на території України він водиться тільки в Карпатах, надаючи перевагу нижньому лісовому поясу.

Третій вид, новий для фауни України, є *Cheilosia fasciata* (Schiner et Egger, 1852). *Cheilosia* – це рід багато- та вузькопрофільних сирфід-фітофагів. Власне *хейльозія облямована* є вузькопрофільним фітофагом-мінером ведмежої цибулі (*Allium ursinum* L.). Знахідка *Cheilosia fasciata* на території України є цілком зрозумілою, оскільки даний вид мінує черемшу в цілій Європі, неясним є той факт, що Анікіна, досліджуючи сирфідофауну Карпат у

1965-75 рр., не виявила цього виду ні на Закарпатті, ні на Прикарпатті. Очевидно, це пояснюється слабкою дослідженістю ранньовесняної фауни сирфід, до якої і належить цей вид.

Також уперше для фауни Карпат та Прикарпаття вказуються такі види: *Epistrophe melanostoma* (Zetterstedt, 1843), *Cheilosia aerea* Dufour, 1848, *Cheilosia albipila* Meigen, 1838, *Cheilosia albitarsis* Meigen, 1822, *Cheilosia frontalis* (Loew, 1857), *Cheilosia impressa* (Loew, 1840), *Cheilosia longula* (Zetterstedt, 1838), *Cheilosia nasutula* (Becker, 1894), *Volucella zonaria* (Poda, 1761), *Eumerus tuberculatus* (Rondani, 1857), *Merodon avidus* (Rossi, 1790), *Helophilus affinis* Wahlberg, 1884.

Висновки

1. На сьогодні у фауні сирфід Прикарпаття виявлено 108 видів.
2. У ході досліджень 2000-2006 рр. фауни сирфід Прикарпаття виявлено 3 види нові для фауни України і 15 видів нових для фауни Українських Карпат.

1. Ашкіна З.І. До фауни Syrphidae Закарпатської області // Тези доповідей та повідомлень до XIX наукової конференції. Сер. біологічна. – Ужгород, 1965.
2. Ашкіна З.І. Про мух-сирфід (Diptera, Syrphidae) Закарпаття // І.Г.Підопличко (віднов. ред.) Комахи Українських Карпат і Закарпаття: Респ. міжвідомч. збірник. Серія "Проблеми зоології". – К.: Наукова думка, 1966.
3. Ашкіна З.І. К познанию сирфид-афидофагов (Diptera, Syrphidae) Украинских Карпат // Вестник зоологии. – 1971. – № 6. – С. 17-21.
4. Ашкіна З.І. Склад та розподіл сирфід (Diptera, Syrphidae) Прикарпаття // Тези доповідей I конференції молодих вчених західних областей УРСР. – Львів, 1972.
5. Ашкіна З.І. Сирфиды (Diptera, Syrphidae) Украинских Карпат: Автореф. дис. ... канд. биол. наук: 03.00.09 / Укр. с.-х. академия. – К., 1973.
6. Виолович П.А. Сирфиды Сибири (Diptera, Syrphidae). Определитель. – Новосибирск: Наука, 1983.
7. Багацанова А.К. Фауна и экология мух-журчалок (Diptera, Syrphidae) Якутии. – Якутск: Изд-во ЯНЦ СО АН СССР, 1990. – 164 с.
8. Vujčić A., Milankov V. New data for the tribes Milesiini and Xylotini (Diptera, Syrphidae) on the Balkan Peninsula // Dipteron. Zeitschrift für Dipterologie. – 1999. – Bd 2, № 6. – P. 113–132.
9. Vujčić A., Radenković S., Šimić S. *Merodon albonigrum*, a new European species related to *Merodon geniculatus* Stöbl 1909 (Diptera, Syrphidae) // Dipterists Digest. – 1996. – Vol. 2. P. 72-79.

Was directed the results of research of fauna Syrphidae (Diptera, Insecta) of Ivano-Frankivsk administrative region in 2000-2006. The research was carry out in mountain and premountain stations. Was discovered 108 species Syrphidae (3 species was new for Ukrainian fauna, 15 species was new for Carpathian fauna).

Key words: Syrphidae, Diptera, Insecta.